

حوادث کار

- حوادث کار // صفحه ۲
- مختصری از آمار حوادث شغلی منتشر شده // صفحه ۳
- برادران دامیاری: کارگران پروژه ای // صفحه ۶
- برخی مقررات عمومی ایمنی داربست // صفحه ۱۰
- قوانین و حوادث کار // صفحه ۱۱
- برخی مقررات عمومی ایمنی نردبان // صفحه ۱۴
- کار در معدن // صفحه ۱۵
- حوادث کار و قانون تامین اجتماعی // صفحه ۲۳
- مدارک مورد نیاز جهت بررسی حوادث ناشی از کار // صفحه ۲۹
- مدارک مورد نیاز در مورد بررسی حوادث اتباع بیگانه // صفحه ۳۱
- بیمه اجباری کارگران ساختمانی // صفحه ۳۲
- قصور کارفرما // صفحه ۳۵
- تعهدات قانونی برای کارگران حادثه دیده // صفحه ۳۶
- پرتو نگاران صنعتی (۱) را دریابیم // صفحه ۳۷
- راههای پیشگیری از سر خوردن و لغزیدن وسکندری خوردن // صفحه ۴۲
- حادثه کار تنها یک حادثه نیست // صفحه ۵۲
- یک اتفاق ساده // صفحه ۵۳
- با یاد و خاطره ی تمام کارگرانی // صفحه ۶۳۵۹

حوادث کار

حوادث ناشی از عدم اجرای مسایل ایمنی روزانه جان صدها کارگر را در ایران و سایر کشورهای جهان در معرض خطر قرار می دهد. بسیاری از این کارگران جان خود را از دست می دهند و تعداد زیادی نیز برای همیشه ناقص العضو و از کارافتاده می شوند. قوانین حمایتی به خصوص در کشور ما به هیچ وجه پاسخگوی مشکلاتی نبوده است که مصداق بارز جنایت علیه نیروی کار است.

حفاظت از نیروی کار و ایمنی جان کارگران وظیفه ای است که بر دوش مسوولان قرار دارد. اما متأسفانه حرص و آرز سرمایه داران و سکوت معنی دار مسوولان در این زمینه هر روز جان انسان های شریف و زحمتکشی را می گیرد که جرمی جز فروش نیروی کارشان ندارند.

کانون مدافعان حقوق کارگر بارها هشدار داده است که نباید سودطلبی سرمایه داران سبب به خطر افتادن جان انسان های زحمتکش و بی گناه شود. این مجموعه نشان می دهد که بی مسوولیتی و سودپرستی تا چه اندازه جان انسان ها را به بازی می گیرد و آینده ی نیروی کار، این باارزش ترین سرمایه ی جامعه ی انسانی را در معرض خطر قرار می دهد و باز هم این امر مهم را ثابت می کند که تنها ایجاد تشکل های مستقل کارگری ضامن حفظ ارزش های انسانی است.

کانون مدافعان حقوق کارگر

مختصری از آمار حوادث شغلی منتشر شده

در روزنامه ها و خبرگزاری ها هزار چند گاهی خبری در مورد رخ دادن حادثه ی کار منتشر می شود. و هر سال نیز آمار حوادث کار توسط تامین اجتماعی و سایر نهادهای مسوول منتشر می شود. اما به جرات می توان گفت که این آمار تنها بخشی از واقعیت موجود است. بسیاری از این حوادث اصلا گزارش نمی شوند. اما طبق همین آمار رسمی و غیرواقعی هم حوادث کار دومین عامل مرگ و میر در ایران بعد از تصادفات است. در زیر مروری داریم مختصر بر این آمار.

آمار حوادث شغلی که در سال ۸۸ توسط صندوق تامین اجتماعی ارائه شده ، نشان می دهد که ۲۱ هزار و ۷۴۰ حادثه ناشی از کار در کشور رخ داده است که ۹۸ درصد از آسیب دیدگان جامعه آماری را مردان تشکیل می دهند و ۷۶ درصد از این حادثه دیدگان متاهل بوده اند.

به گزارش خراسان، حادثه در ایران خودرو در سال ۸۹ با ۴ کشته، ریزش معدن زغال سنگ هجدک کرمان با ۴ کشته، انفجار و آتش سوزی در پالایشگاه نفت آبادان در اوایل سال ۹۰ با یک کشته و ۱۰ زخمی، آتش سوزی در یک واحد تولیدی در شهر صنعتی قزوین با ۲ کشته و ۲۰ زخمی در اردیبهشت امسال و تلخ تر از همه انفجار در کارخانه فولاد غدیر یزد با ۱۸ کشته از جمله مرگبارترین و شدیدترین حوادث صنعتی کشور به شمار می رود. البته این نخستین حادثه در این کارخانه نبود. از سال ۸۶ که این

کارخانه کار خود را آغاز نمود، سوانح دیگری نیز در این کارخانه رخ داده است که اخبار آن هرگز اجازه انتشار نیافت. عزیز الله سیف فرماندار یزدی، اظهار کرد: تعدادی از کشته شدگان از اتباع خارجی مقیم استان یزد بوده اند. کمی بعد از آن هم به فاصله کمتر از ۳ هفته آتش سوزی در پالایشگاه شازند ۲ مجروح بر جای گذاشت و حادثه آتش سوزی در مجتمع پتروشیمی بندر امام در ۲۴ مرداد ۹۱ که منجر به کشته شدن حداقل ۴ نفر و مجروح شدن ۱۵ نفر شد.

به گزارش ایسنا دکتر عبدالرزاق برزگر، با بیان این مطلب اظهار کرد: در سال ۸۸ یک هزار و ۲۲۴ تن بر اثر حوادث ناشی از کار جان خود را از دست دادند که از این تعداد ۴۴۴ تن بر اثر سقوط از بلندی، ۳۳۲ تن (۱/۲۷ درصد) بر اثر برخورد جسم سخت و ۱۴۳ تن (۷/۱۱ درصد) بر اثر برق گرفتگی فوت کردند. وی افزود: از کل فوت شدگان ناشی از حوادث کار، ۶/۴ درصد بر اثر سوختگی و ۳/۲۰ درصد نیز به دلیل سایر علل جان خود را از دست دادند. در صورتی که راه های بسیار ساده، کم هزینه (نسبت به هزینه های جبران صدمات ناشی از این حوادث) وجود دارد که می تواند جان هزاران کارگر و به تبع آن خانواده های آنان را نجات دهد.

در سال ۸۹ معاون پزشکی و آزمایشگاهی سازمان پزشکی قانونی کشور اعلام کرد: سقوط از بلندی ۳/۳۶ درصد از حوادث ناشی از کار در سال گذشته را در برمی گیرد که این عامل بیش از سایر موارد موجب مرگ افراد در حین کار شده است. معاون پزشکی و آزمایشگاهی سازمان پزشکی

قانونی کشور با اشاره به سیر صعودی مرگ و میر حوادث ناشی از کار در سال های ۱۳۸۱ تا ۱۳۸۷ خاطر نشان کرد: در طول این مدت، هر سال مرگ و میر حوادث ناشی از کار در مقایسه با سال قبل از آن با افزایش قابل توجهی مواجه بود، به نحوی که مرگ ناشی از حوادث کار در سال ۸۷ در مقایسه با سال قبل از آن ۴/۶۴ درصد افزایش یافت.

آمار کارگران جان‌باخته در شش ماه نخست سال ۹۰ در مقایسه با زمان مشابه در سال ۸۹ حاکی از رشد ۱۸ درصدی کارگران جان‌باخته و مقایسه‌ی تعداد کارگران جان‌باخته در سال ۹۰، با سال قبلش حاکی از آن است که تعداد کارگرانی که در سوانح کار در سال ۹۰ جان خود را از دست داده‌اند، ۲۰ درصد افزایش یافته است. جدول حوادث آبان ماه سال ۹۰ که توسط سازمان امداد و نجات کشور (هلال احمر) منتشر شده است حکایت از وقوع ۴ مورد حادثه صنعتی با ۲۸ نفر حادثه دیده دارد. نجات یافتگان در این حوادث با کمک نیروهای امدادی هلال احمر ۱۶ نفر و مصدومان نیز ۱۵ نفر بوده‌اند.

شرایط لازم جهت پیشگیری از حوادث:

- ۱- آموزش ۲- ایجاد شرایط ایمنی محیط کار و رعایت مقررات ایمنی ۳- در اختیار قراردادن وسایل ایمنی

برادران دامیاری: کارگران پروژه ای

گزارش زیر، قصه ای واقعی از زندگی کارگران پروژه ای است که برای کانون مدافعان حقوق کارگر ارسال شده است و بیانگر آن است که همچنان مساله ی ایمنی و امنیت محیط کار یکی از مشکلات اصلی این کارگران است. انگار فراموش شده است که با به بوجود آمدن هر حادثه ای، خانواده ای برای همیشه نان آور و عزیز خود را از دست می دهد.

این قصه و قصه های واقعی دیگر بیانگر آن است که این کارگران که سازندگان اصلی پروژه های نفت و گاز و پتروشیمی هستند تا چه میزان از چتر حمایتی کارفرمایان و مسوولان محروم هستند، حمایت هایی که لازمه ی مشاغلی چنین حساس و مهم است.

مثل این است که دارد یک بار دیگر قصه پر درد برادرش را برایم بازگو می کند. هیچ تغییری در چهره اش پیدا نمی شود: صورت نسبتاً بیضی شکل با لبخندی که از دهان گرد و لبان نازکش نمی افتد، خنده ای که جزئی از خصوصیت چهره اش است. تلخی و رنج کار پروژه ای، در گرمای غیر قابل تحمل جنوب با آفتاب سوزانش، پوست سبزه صورت غلام دامیاری را هاشور قهوه ای مایل به تیره ای زده است. بر اثر کار و تقلای زیاد، استخوان گونه هایش کمی بیرون آمده است.

بیست و پنج ساله بیشتر ندارد. جوانی ورزیده اما خیلی افتاده و کمی هم کم رو. این خصلت اغلب کارگران پروژه ای است که از محیط روستا و

حاشیه شهرها کنده و جذب کارپروژه شده اند! تودار و کم حرفند، اما اشتیاق و میل زیادی به کاردارند، چون از ابتدای شناخت خود، کار بخش بزرگی از زندگی آنان بوده است.

من و غلام همشهری بودیم. هر چقدر هم که آدم کم حرف باشد، یا بر اثر رفت و آمد و شتاب در کار، یا احیانا حضور سنگین کارفرما و مهندس اجراء و ناظر، زبان درکام فرو کشیده باشد، وقتی که مدت ها در کنار هم و در یک پروژه مشغول کار باشند، فرصت هائی در میان کار پیش می آید تا شنونده ای برای درد دل ها و حرف های همدیگر باشند.

ماهشهر، بندرامام و سرپندراز مناطق کارگری ایران هستند. از اولین روزهای صنعتی شدن کشور، کار در این مناطق و مناطق همجوار بدون وقفه و همواره در جریان بوده است: پروژه های پتروشیمی، اسکله ی بندرامام، و منطقه ویژه بندرامام - سایت دو، شرکت سدید در کار ساخت و ساز سوله های بزرگی است برای ایجاد کارخانه لوله سازی.

آفتاب سوزان همراه با وزش باد شدید گرمای داغ را با شدت بیشتری بر چهره و سر و روی کارگران می زند. گرد و خاک و ماسه هائی که به پرواز در آمده، ازهرمنفدی وارد بدن کارگران می شوند، از راه دهان، گوش ها، چشم ها و راه حلق که بر اثر وزش باد گرم، خشک شده و هیچ نم و آبی نمانده تا فرو ببری و خشکی گلو را برانی. آب بدن در معرض آفتاب داغ و گرمای کشنده در حال تعریق و تبخیر است و از همه جای بدن بطرف پائین و پاها در حال حرکت است. عرقی که بر سر و صورت کارگران می نشیند با گرد و خاک و ماسه ای آغشته می شود که در هوا معلق است و

به صورت یک لایه، پلاسترسر و صورت کارگران می شود و سفیدی ناشی از عرق خشک شده به شکلی بازی گوشانه و ترحم برانگیز نقش صورت کارگران می شود. در این حال ماهیچه های صورت از کار می افتد و با هر حرکتی به طرف بالا و پائین، آدم فکر می کند تمام پوست صورتش کشیده می شود. چشم ها بطور طبیعی درمقابل گرما و باد شدید همراه با گرد و خاک تنگ و تنگ تر می شوند، شبیه دو سوراخ. کلاه های حصیری دوره دار، کلاه های لبه دار رو ب هجلو، دستمال و شال و چفیه ها که دور سر و گردن پیچیده می شوند و مرتب با آب خیس می شوند، هیچ کدام کار ساز نیست. تنها زمانی که خورشید با زاویه فاصله می گیرد و بزرگ تر از همیشه با رنگی که به آتش می گراید و در قعر خلیج فارس فرو می رود، در فاصله باد های گرم و از نفس افتاده و نسیمی که می وزد و بوی دریا، و بوی گوشت لهیده و گندیده ماهی، خرچنگ و آبزیانی را با خود می آورد که مد دریا به ساحل انداخته ، کارگران به خود می قبولانند که هوا در حال تغییر و جابجائی است. مطمئن می شوند آبی که می خورند درجا تبدیل به بخار نمی شود و قطرات عرق جویباری تشکیل نمی دهند که در نیمه راه و در تماس با لباس خشک می شوند.

غلام دامپاری در یکی از روزها که سانحه ای برای یکی از کارگران پیش آمد، و دو تُن بار لوله جرثقیل روی بدن کارگری افتاده بود، در فاصله شوک و در ادامه اضطرابی که بر فضای کارگاه حاکم بود، با تاثر و اندوه ناشی از این پیش آمد، قصه ی برادرش را برایم بازگو کرد:

"یکی دو سال پیش با برادرم یه سوله را سقف بندی می کردیم، تو ارتفاع سیزده متری. درحالی که برادر کوچک تر از خودم روی دیوار مقابل بود، داشتیم آهن های "Z" حایل و نگهدارنده سقف را تنظیم می کردیم. همان طور که من درگیر کار و سرم پائین بود، برادرم هم برای تنظیم آهن ها در روبرویم مشغول کار بود. در فاصله های کم سر بلند می کردیم و همدیگر را از کار متقابل مطلع می کردیم. سخت درگیر بودیم و آهن ها را جا می انداختیم. دستورهائی درمیان ما رد و بدل می شد.

متوجه شدم که بدون پاسخ مانده ام سرم را بلند کردم و دیدم برادرم در محل خودش نیست. پائین را نگاه کردم. نقش زمین شده بود و بی صدا داشت در خود می پیچید... خیلی از خودم تواناتر و ورزیده تر بود. در بیمارستان و در اورژانس فوت کرد. گفتند: تمام اعضاء داخلی بدنش از تنش کنده شده و درون شکمش افتاده و..."

این بار، زمانی غلام دامیاری سرگذشت برادر کارگرش را دوباره برایم بازگو می کرد که برایم غیر قابل پذیرش بود:

نشسته برگوشه ورق کاغذی A4 و نصب بر در و دیوار شهر، از زبان خانواده اش که در آگهی ترحیم نوشته بودند:

"غلام دامیاری کارگر پروژه ای بر اثر برق گرفتگی در محل کار پروژه جان سپرد."

برخی مقررات عمومی ایمنی داربست :

تمام داربست ها و تجهیزات آنها باید مطابق با استاندارد باشند.

قبل از انجام هر کاری داربست ها باید توسط اشخاص ماهر چک شوند.

داربست ها و نردبان هایشان باید دارای نور کافی برای بالا رفتن و کار در هنگام تاریکی باشند.

کف داربست بطور کامل بوسیله تخته ها فرش شود .

حفاظ های داربست کامل باشند.

داربست حتما دارای دو ردیف حفاظ باشد.

تخته های داربست حتما در طرفین داربست به چهار چوب بسته شوند.

میله های داربست از انتهای داربست بیرون نزده باشند.

استفاده از داربست های موقت مثل بشکه و جعبه ممنوع می باشد.

برای بالا رفتن داربست بایستی نردبان مناسب به آن بسته شود.

پایه داربست باید کفشک لاستیکی داشته باشد.

قوانین و حوادث کار

علیرغم وجود مواد قانونی به منظور کاهش حوادث کار و حمایت از کارگران آسیب دیده، می بینیم که هر سال به تعداد حوادث کار در کارگاه ها افزوده می شود و کارگران بیشتری آسیب می بینند. روشن است که ضمانت های اجرایی این قوانین نیز بسیار مهم هستند. موثرترین ضمانت ها تنها مشارکت تشکل های مستقل کارگران در تدوین این قوانین و نظارت بر اجرای آن است. آشنایی کارگران با قوانین موجود به آنان کمک خواهد کرد که آگاهانه در این مسیر حرکت کنند. به این منظور در زیر به بخش هایی از قانون کار و قانون تامین اجتماعی مروری خواهیم داشت.

فصل چهارم قانون کار فعلی به مساله حفاظت فنی و بهداشت کار پرداخته

است و شامل ۱۰ ماده (۸۵ تا ۹۶) می باشد.

ماده ۹۱ - کارفرمایان و مسئولان کلیه واحدهای موضوع ماده ۸۵ این قانون مکلفند براساس مصوبات شورای عالی حفاظت فنی برای تامین حفاظت و سلامت و بهداشت کارگران در محیط کار وسایل و امکانات لازم را

طبق آمار سازمان بین المللی کار، سالانه ۲ میلیون نفر در جهان به علت حوادث ناشی از کار جان خود را از دست می دهند ، ۲۷۰ میلیون نفر دچار آسیب می شوند و بیش از ۱۶۰ میلیون نفر نیز به علت قرار گرفتن در معرض عوامل زیان آور در محیط کار به بیماری شغلی مبتلا می شوند.

تهیه و در اختیار آنان قرارداده و چگونگی کاربرد وسایل فوق الذکر را به آنان بیاموزند و در خصوص رعایت مقررات حفاظتی و بهداشتی نظارت نمایند. افراد مذکور نیز ملزم به استفاده و نگهداری از وسایل حفاظتی و بهداشتی فردی و اجرای دستورالعملهای مربوطه کارگاه می باشند . ماده ۹۲ - کلیه واحدهای موضوع ماده ۸۵ این قانون که شاغلین در آنها به اقتضای نوع کار در معرض بروز بیماریهای ناشی از کار قرار دارند باید برای همه افراد مذکور پرونده پزشکی تشکیل دهند و حداقل سالی یکبار توسط مراکز بهداشتی درمانی از آنها معاینه و آزمایشهای لازم را به عمل آورند و نتیجه را در پرونده مربوطه ضبط نمایند .

تبصره ۱ - چنانچه با تشخیص شورای پزشکی نظر داده شود که فرد معاینه شده به بیماری ناشی از کار مبتلا یا در معرض ابتلا باشد کارفرما و مسئولین مربوطه مکلفند کار او را بر اساس نظریه شورای پزشکی مذکور بدون کاهش حق السعی، در قسمت مناسب دیگری تعیین نمایند . ماده ۹۴ - در مواردیکه یک یا چند نفر از کارگران یا کارکنان واحدهای موضوع ماده ۸۵ این قانون امکان وقوع حادثه یا بیماری ناشی از کار را در کارگاه یا واحد مربوطه پیش بینی نمایند می توانند مراتب را به کمیته حفاظت فنی و بهداشت کار یا مسئول حفاظت فنی و بهداشت کار اطلاع دهند و این امر نیز بایستی توسط فرد مطلع شده در دفتری که به همین منظور نگهداری می شود ثبت گردد .

تبصره - چنانچه کارفرما یا مسئول واحد ، وقوع حادثه یا بیماری ناشی از کار را محقق نداند موظف است در اسرع وقت موضوع را همراه با دلایل و

نظرات خود ماده ۹۵ - مسئولیت اجرای مقررات و ضوابط فنی و بهداشت کار بر عهده کارفرما یا مسئولین واحدهای موضوع ذکر شده در ماده ۸۵ این قانون خواهد بود . هرگاه بر اثر عدم رعایت مقررات مذکور از سوی کارفرما یا مسئولین واحد ، حادثه ای رخ دهد ، شخص کارفرمایا مسئول مذکور از نظر کیفری و حقوقی نیز مجازاتهای مندرج در این قانون مسئول است .

تبصره ۱ - کارفرما یا مسئولان واحدهای موضوع ماده ۸۵ این قانون موظفند کلیه حوادث ناشی از کار را در دفتر ویژه ای که فرم آن از طریق وزارت کار و امور اجتماعی اعلام می گردد ثبت و مراتب را سریعاً به صورت کتبی به اطلاع اداره کار و امور اجتماعی محل برسانند

تبصره ۲ - چنانچه کارفرما یا مدیران واحدهای موضوع ۸۵ این قانون برای حفاظت فنی و بهداشت کار وسایل وامکانات لازم را در اختیار کارگر قرار داده باشند و کارگر با وجود آموزشهای لازم و تذکرات قبلی بدون توجه به دستورالعمل ومقررات موجود از آنها استفاده ننماید کارفرما مسئولیتی نخواهد داشت . در صورت بروز اختلاف ، رای هیات حل اختلاف نافذ خواهد بود .

برخی مقررات عمومی ایمنی نردبان :

اگر طول نردبان ۴ متر است، فاصله آن از پای دیوار یک متر باشد.

پای نردبان حتما با طناب به محلی بسته شود.

قبل از استفاده از نردبان از سالم بودن آن اطمینان حاصل نمائید.

هرگز نردبان را رنگ نزنید.

پایه های نردبان را روی سطح صاف و هموار قرار دهید.

نردبان ها باید بصورت افقی حمل و جابجا گردند.

محوطه بالای محل قرار گرفتن نردبان باید عاری از خطر خطوط برق وغیره باشد.

در زمانی که شدت وزش باد زیاد است از نردبان بالا نروید.

استفاده دو نفر بطور همزمان از یک نردبان ممنوع می باشد.

استفاده از نردبان هایی با پله های شکسته یا افتاده ، ریل های شکسته یا تکه شده و سایر ساختار معیوب ممنوع می باشد.

نردبانهای کشوئی باید حداقل سه پله همپوشی داشته باشند.

کار در معدن

کار در معدن همواره یکی از کارهای سخت و زیان آور بوده است، به خصوص با وجود آلودگی ها، این سختی و زیان آوری چند برابر می شود. در سالهای اخیر حفاظت از نیروی کار در معادن افت شدیدی داشته است. کشته شدن معدن کاران در خاتون آباد، باب نیزو، مس سرچشمه و ... نمونه ی بارز این مساله است. کار در معادنی مانند آزیست که سه دهه است در کشورهای دیگر استفاده از آن ممنوع شده است و هم چنین معادن اورانیوم، بدون حفاظت های لازم هر روز جان انسان های بیشتری را در معرض خطر قرار می دهد. در معادن خاص، که پرتوهای مضر سبب زیان های مختلف می شود، ضرورت حفاظت از نیروی کار و هم چنین کاهش ساعات کار کارگران ضروری است. معاینات پزشکی مداوم، استفاده از لباس، ماسک و سایر ابزارهای لازم برای جلوگیری از ضررهای ناشی از پرتوهای موجود، گردوغبار ناشی از معدن جزء ابتدایی ترین مسایل در این معادن باید باشد.

گزارشی که در زیر می خوانید از جمله گزارشاتی است که برای ما ارسال شده است. کانون مدافعان حقوق کارگر که وظیفه ی خود را دفاع از حقوق کارگران در همه ی زمینه ها می داند، ضمن انتشار این گونه گزارشات، نسبت به حفظ جان این دسته از کارگران هشدار می دهد و خواهان اقدامات فوری برای برقراری شرایط ایمنی برای نیروی کار، کاهش ساعات کار، کاهش دوره ی کار و تامین زندگی این گروه از کارگران است. زیرا افراد شاغل در چنین محیط هایی با خطرات جانی جدی روبرو هستند.

خاطراتی از کار در معدن

وقتی وارد مجموعه شدم واسه ی اینکه روم رو کم کنند و به اصطلاح خودشون از کله ام حال و هوای دانشگاه بپره با یه عده از کارگرا منو فرستادند تو معدن. بهم برخوردی بود ولی به هر قیمتی می خواستم خودم را اثبات کنم.

اونجا بود که با اسماعیل آشنا شدم .

یه کارگر ساده که تمام تلاشش تو این خلاصه می شد که وظیفه اش رو به بهترین شکل ممکن به انجام برسونه. سر به زیر و کاری. کاری هم به کار کسی نداشت و جوون خیلی تو دل برو بود یه جورایی به عنوان سرکارگر می شناختنش. این ظاهر قضیه بود ولی اصل قضیه این بود که تنها کسی که حاضر بود با این شرایط تو معدن کار کنه فقط همین آدم بود.

همون روز اول حس کردم پسر خوبیه! احمد داشت از سختی کارش و کمی دستمزدش گله می کرد:

- آخه کیه که تو این ذل گرما کله ی ظهر بیاد تو آتیش اونم تو

معدن کار کنه، آدم باید خر باشه، مهندس تو میایی؟

از سادگیش جا خوردم. من که اومده بودم! چاره ای نداشتم جز اینکه از خودم دفاع کنم.

- آره میام. اینجا که خوبه هنوز هوا زیاد گرم نشده.

ولی شرشر عرق چیز دیگه ای می گفت. اینجا معدن اوانیوم رو باز بود، تو عمق ۴۰ متری، هوای راکد، ساعت ۹ صبح بود و تا کله ظهر تیر ماه سال ۸۶، دو سه ساعتی باقی مونده بود.

- تو با این نوع کار کردنت دهن ما رو سرویس میکنی. ... لق شرکت و سازمان هم کرده، مگه مال باباته که اینجوری خرکاری می کنی؟

- نه مال بابام نیست ولی من اصلا دوست ندارم از کارم بدزدم. وقتی کار بهم می دن باید هر جور که می تونم به بهترین شکل انجامش بدم.

- آره جون خودت، مهندس گفته ، این سنگا همشون برامون ضرر دارن و از عمرمون کم می کنن. بکن تا دهننت سرویس بشه. تو اصولا خ... مالی را دوست داری.

- من نمی دونم اگه ضرر داشت که مهندس خودشم نباید می یومد. ولی می بینی که میاد. بعضی وقتا حتا بیشتر از من وتو.

تو همین حین، احمد یه سنگ رو که یک طرفش هم زرد بود، (۱) پیدا کرد و یه تکیه پلاستیکی که رو سینه اش بود از لباسش جدا کرد و گذاشت روی اون سنگ و گفت: "این تا بعداز ظهر همین جا می مونه" و زیر چشمی منو می پایید، منم انگار هیچ چیزی ندیدم.

داختم فقط گوش می کردم به این حرفا، به چهره ی سیاه احمد با دو تا چشم سفید براق و درشت ، به شدت لاغر ولی با استخوان بندی محکم و به اصطلاح کلفت، به دندان های سفیدی که موقع حرف زدن تضاد عجیبی

با چهره اش پیدا می کرد، اسماعیل هم همین بود. فکر می کردم به اینکه اینجایی که منم کجاست؟ چه کار باید بکنم؟ تا حالا هر چی خونده بودم و دیده بودم، توکتا و تو فیلما و یا پای تابلو و درس استاد، اونا چی بود،

هم اکنون حوادث ناشی از کار به عنوان سومین عامل مرگ و میر در جهان و دومین عامل مرگ و میر در ایران بعد از تصادفات رانندگی است.

این که من می بینم چیه؟

کارگر بدون هیچ گونه وسیله ی محافظتی با سنگ معدن در ارتباط بود. (۲) از ساعت ۶ صبح کار شروع می شد و یکسره تا ۴ بعد از ظهر ادامه پیدا می کرد. تنها وسیله ی محافظتی (که البته اصلا نقش محافظت نداشت و بیشتر به عامل محاسباتی بود)، یه فیلم بچ بود که تو همون طول مدت فعالیت کارگاه فقط یک بار تفسیر شده بود و هیچ کس هم اعتقادی به تفسیر صحیح این فیلم نداشت. حتا HSE که مسوول جمع آوری ، تحویل و تفسیر فیلم ها بود! جالب این بود که این فیلم ها به تعداد همه ی نفرات هم نبود، حدود ده درصد. انگار فقط پرتو فقط این ده درصد را می بینه و همین شده بود یه عامل فخر فروشی درکل مجموعه، یه لباس معمولی که بیشتر به یه عرق گیر شبیه بود تا محافظت از پرتو . این عرق گیر می باید از ورود همه ی انواع پرتو و از همه مهم تر از عنصر ارنیوم و گاز رادون که کاملا شناخته شده بود و با اونا کار می کردیم، جلوگیری کنه! یه ماسک همراه با یه فیلتر که جهت ورود گرد و غبار ناشی از معدن

کاری ساخته شده بود و تو تموم معادن معمولی هم استفاده می شه، تنها وسایل حفاظتی کارگر از پرتو بود. به اضافه یک میان وعده شیر که بعضی وقتا هم به هر دلیلی به صورت ناقص توزیع می شد و به همه ی کارگران نمی رسید یا به صورت مشترک هر دو نفر با یه شیر سر می کردند. خیلی ها هم این شیر رو نمی خوردند و با خودشون به خونه می بردند. چون هیچ کنترلی بالای سرشون نبود و کسی هم خرده نمی گرفت.

و همه ی اینها درمحیطی اتفاق می افتاد که عنصر اورانیوم گاما تا عیار ۲۰ و ۳۰ درصد و تشعشعات آلفا و بتا و گاما در حد بسیار بالا(۲.۳ میکروکوری)(۳) در محیط وجود داشت. گاز رادون، به تنهایی حتا بدون در نظر گرفتن تمام تشعشعات می توانست بسیار خطرناک باشد.

مجموعه کارگاه حدودا یک هکتار بود که از سنگ شکن و خردکن هایش در بالا دست شروع می شد ، با قسمت فرایند و سپتیک ادامه پیدا می کرد، سد باطله ای که در یک سمت کارگاه بود و هر روز شاهد سرریز بدون کنترل آن بودیم تا به دفاتر فنی و آزمایشگاه ها می رسید و در نهایت هم حمام، جهت اینکه پرسنل هنگام ورود و خروج دوش بگیرند. و در انتها هم اتاقک کارت زنی و خوابگاه های کارگری. با این اوصاف کارگر هیچ وقت از محوطه پرتو دور نمی شد و هیچ زمانی برای بازسازی سلولی نداشت.

قدیمی ترها می گفتند قبلا اینجا موقع ورود و خروج به مجموعه، یه پزشک و پرستار می ایستاد و کل بدن افراد را چک می کرد. بدن پرسنل

نباید هیچ مویی داشته باشد و در صورت وجود مو از ورود به کارگاه که دهانه ی ورودی اون دوش های حمام بود، جلوگیری می کردند. هنگام ترک کارگاه هم تمامی شورت های پرسنل باید تر می بود تا نشان از استحمام پرسنل پس از انجام فعالیت کارگاه هایی باشد.

حال آنکه در هیچ جای معدن خبری از دوش نبود.

ولی عجیب اینکه، همین کم هم در حال حاضر رعایت نمی شد و پرسنل فقط بر اساس میل و سلیقه شخصی از حمام استفاده می کردند. کم کم واژه ی پزشک هم تقریبا در کل مجموعه، واژه ی کاملا ناآشنا شده بود و هیچ پزشکی دیگه تو مجموعه پیداش نمی شد. یادم میاد سرپرستمون که خیلی ساده یه شب بدون اطلاع گذاشت و رفت دفتر تهران و دیگه هیچ وقت رسما به مجموعه برنگشت، هر وقت برای سرکشی میومد تو کارگاه می گفت: " اینجا یه آزمایشگاهه تا می تونید آزمایش کنید!"

پرسنل پس از اتمام کار با لباس های قرمز (۴) از کار باز می گشتند و یک راست به استراحت گاه و در نهایت به خواب می رفتند تا شاید فردایی دیگر توان کار کردن پیدا کنند.

یاد دوست عزیزم دکتر... شاد و گرمی، خیلی وقتا با هم می نشستیم و از وضعیت موجود حرف می زدیم، حرف که نه بیشتر تصدیق همدیگه بود برا اینکه باور کنیم ما در این بی ملاحظگی نقشی نداریم! صحبت از اتفاقات مختلفی که سر پرسنل میاد، صحبت از پلاکت بود، از گلبول سفید و سرطان. همه ی اون چیزایی که دکتر خوب بلدن راجع بهش حرف بزنن.

- فلان کارگر رو می شناسی؟
- آره
- از دو سال قبل از اینکه تو بیایی تو بخش شما بود.
- خوب
- الان به خاطر تعداد پلاکت خونش مجاز به فعالیت تو اون بخش نیست، ولی ما فعلا نمی تونیم از کار کردنش جلوگیری کنیم.
- چطور؟
- اینا بعد از یه مدت به خاطر تششع زیاد و زمان فعالیت طولانی و پرتوگیری بالا دچار افت پلاکت، افت گلبول سفید خون و سرطان می شوند. خدا رو شکر تا حال آمار سرطان نداشتیم. ولی حالا واقعا زوده قضاوت کردن در موردشون، یه چند سال دیگه خودشون نشون می ده. معمولا هر آدم بالغ باید بین ۴هزار تا ۱۱ هزار پلاکت داشته باشه، ولی ۵ نفر از افرادی که در حال حاضر در حال کار کردن تومجموعه ی شما هستند زیر ۴۰۰ عدد پلاکت دارند که باید بررسی بشن. از دیگر بافت هایی که خیلی سریع و شدید به علت در معرض بودن با پرتو دچار پرتوگیری می شوند اعضای تناسلی و بافت چشم هاست که تقریبا به جز عقیمی افراد مساله ی حاد دیگه ای پیش نمی آید!
- می دونی جالب اینجاس که نمی دونم چرا آزمایشات دوره ای هم از دستشون درمیره و به جای اینکه همه رو بفرستند آزمایش خون، می فرستن آزمایش تشخیص سطح شنوایی و تعیین حجم

ریه! انگار نه انگار که اینجا یه معدن رادیواکتیوه، یا نکنه نهایتاً اینجا یه معدن سیلیس یا آزبسته!

آمار وحشتناک بود. اگه واقعا در اثر پرتوگیری باشه، تو یه مجموعه که در زمان آزمایش ۲۰ نفر نیروی کارگری دارد، واز بین این ۲۰ نفر هم ده دوازده نفر هم جزو نفرات جدیدهستند، صحبت از ۲۵ درصد افراد حاضر با احتساب افزایش افراد جدید، می شه نتیجه گرفت که تقریباً ۱۰۰ درصد نفرات قدیمی دچار بیماری خونی شده اند.

بعد از یک برنامه ی رست کارگاهی وقتی که به کارگاه برگشتم، بهم اطلاع دادند که دکتر برای همیشه رفته مالزی. خیلی بی معرفتی بود حتا بدون خداحافظی. با رفتن دکتر، هیچ کس دیگه پیگیر هیچ چیز نبود.

تو روزای آخری که درمجموعه کارگاه فعالیت می کردم، باز اسماعیل را دیدم! دیگه سفیدی چشماش با رنگ سیاه پوستش تضاد زیادی نداشت. چشمهایش زرد زرد بودند. یه کسیه دستش بود و داشت زباله های محوطه را جمع می کرد.

- این چیه؟
- اومدم برا خدمات مهندسی. بهم گفتن که دیگه نمی تونم تو معدن کار کنم. دستشون درد نکنه گذاشتم اینجا. دارم محوطه رو تمیز می کنم. از این به بعد حسین جامه.
- حسین کیه؟
- برادرمه مهندس. بیست سالشه. تازه زن گرفته.

- ولی تو که شرایط معدن رو می دونی؟!!
 - آره! ولی چه کار کنیم، نمی شه که بیکار بمونه، بالاخره زندگی کردن خرج داره!
- حسین با یه لبخند که تو تموم صورتش پهن بود رو به روم ایستاده بود. و من فقط به سفیدی چشمانش نگاه می کردم.

زیرنویس ها:

معاون روابط کار وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی نیز خاطرنشان می سازد در سراسر کشور ۷۰۰ بازرس کار فعالیت دارند و هم اکنون تعداد کارگاه های دایر در بخش صنعت، معدن، ساختمان و صنفی حدود ۲ میلیون و ۵۰۰ هزار کارگاه برآورد می شود که بازرس کار هر ۳ سال و نیم می تواند یک بار به بازرسی از یک کارگاه پردازد

- ۱- کانه ی اصلی اورانیوم در معدن
- ۲- لباس کارگران در معادن پرتو زا باید مجهز به آلومینیوم باشد تا نسبت به جذب پرتوهای رادیو اکتیو و کاهش میزان پرتو گیری نفرات موثر باشد.
- ۳- این میزان تشعشع برای افراد معمولی و کارگران غیر مرتبط با فعالیت های هسته ای

- زیاد نمی باشد. ولی در ارتباط با کسانی که در معدن به صورت روزانه و ممتد فعالیت می کنند در مجموع بالا و خطراتی به بار می آورد.
- ۴- به دلیل هماتیت لباس کارگران قرمز می شد.

آنچه کارگران باید بدانند حوادث کار و قانون تامین اجتماعی

ماده ۶۵ قانون تامین اجتماعی در خصوص حوادث ناشی از کار و وظایف کارفرما و به دنبال آن سازمان تامین اجتماعی، در صورت وقوع آن حوادث می‌باشد.

به موجب این ماده «در صورت وقوع حادثه ناشی از کار، کارفرما مکلف است اقدامات لازم اولیه را برای جلوگیری از تشدید وضع حادثه دیده به عمل آورده و مراتب را ظرف سه روز اداری کتباً به اطلاع سازمان برساند. در صورتی که کارفرما بابت اقدامات اولیه مذکور متحمل هزینه‌ای شده باشد سازمان هزینه‌های مربوط را خواهد پرداخت».

تعریف حادثه در قانون تامین اجتماعی حادثه از نظر این قانون تامین اجتماعی اتفاقی است پیش‌بینی نشده که تحت تأثیر عامل یا عوامل خارجی در محیط کار رخ می‌دهد و موجب صدماتی به جسم یا روان بیمه شده می‌گردد. بدین ترتیب هر اتفاقی را نمی‌توان حادثه تلقی نمود مگر دارای ویژگی ۴ گانه باشد:

- ۱- اتفاق قابل پیش‌بینی نباشد
- ۲- وقوع آن ناگهانی باشد
- ۳- متأثر از عامل یا عوامل خارجی باشد
- ۴- باعث وارد آمدن صدمه به جسم و روان فرد گردد.

انواع حادثه : ۱- سقوط اشیاء ۲- سقوط کردن و لغزیدن ۳- ضرب خوردگی ۴- گیرکردن داخل یا بین اشیاء ۵- داخل شدن اجسام در چشم ۶- داخل شدن اجسام در بدن ۷- حوادث ناشی از جابجا کردن اشیاء ۸- سوختگی ۹- حوادث ناشی از مواد سوزان ۱۰- انفجار و آتش سوزی ۱۱- ریزش و ماندن زیرآوار ۱۲- تصادف با وسیله نقلیه ۱۳- بریدگی و قطع اعضا ۱۴- شکستگی اعضا ۱۵- تصادف با اجسام مختلف ۱۶- حوادث ناشی از ابزار ماشینی ۱۷- حوادث ناشی از ابزار دستی ۱۸- برق گرفتگی ۱۹- سایر حوادث.

حوادث ناشی از کار حوادثی است که در حین انجام وظیفه و به سبب آن برای بیمه شده اتفاق می‌افتد، ماده ۶۰ قانون تامین اجتماعی به صراحت این موضوع را روشن کرده است که منظور از حین انجام وظیفه، زمان هایی است که بیمه شده در کارگاه یا موسسات وابسته یا ساختمانها و محوطه آن مشغول به کار باشد و یا به دستور کارفرما در خارج از محوطه کارگاه عهده‌دار انجام مأموریتی باشد.

رفت و برگشت بیمه شده از منزل به کارگاه جزء زمان انجام وظیفه محسوب می‌گردد مشروط بر اینکه حادثه در زمان عادی رفت و برگشت به کارگاه اتفاق افتاده باشد. برای مثال اگر فعالیت کارگاهی از ساعت هفت آغاز و تا ساعت ۱۵ ادامه داشته باشد حوادثی که قبل از ساعت ۷ موقع آمدن به کارگاه و بعد از ساعت ۱۵ هنگام مراجعت از کارگاه به منزل اتفاق می‌افتد ناشی از کار محسوب خواهد شد، مشروط بر اینکه ساعت وقوع حادثه با در نظر گرفتن فاصله منزل بیمه شده و نوع وسیله

ایاب و ذهاب با ساعت شروع یا خاتمه کار مقارن باشد. همین مساله در مورد کارگرانی هم که کار نوبتی، اضافه کار یا کار شب انجام می‌دهند معتبر است.

حادثه‌ای که در مسیر رفت و آمد بیمه شده به کارگاه و بالعکس اتفاق می‌افتد ناشی از کار تلقی نخواهد شد مگر اینکه در مسیر عادی بین کارگاه و منزل بیمه‌شده واقع شود. در این مواقع بازرس فنی کروکی کلیه مسیرهای موجود رفت و برگشت را ترسیم و عادی‌ترین مسیر انتخاب می‌شود.

از سال ۱۳۳۸ تاکنون بیش از ۵۲ آیین نامه و دستورالعمل برای پیش‌گیری از حوادث توسط شورای عالی حفاظت فنی تدوین شده است. اما همچنان حوادث کار قربانی می‌گیرند

منظور از واژه «منزل» در ماده ۶۰ قانون، معنای خاص و محدود کلمه به معنی محلی که در مالکیت یا اجاره بیمه شده، قرار دارد و یا محلی که از طریق کارفرما برای اسکان

بیمه شدگان، در اختیار آنان قرار می‌گیرد، می‌باشد برای مثال بیمه شده دور از زادگاه و شهری که بطور دائم در آن سکونت دارد برای کار به شهرستان دیگری عزیمت و شبها در مسافرخانه‌ای نزدیک کارگاه می‌خوابد و اگر در فاصله کارگاه و مسافرخانه در زمان و مسیر عادی حادثه ببیند حادثه ناشی از کار می‌باشد و حال اینکه مسافرخانه، منزل وی به معنای خاص کلمه نمی‌باشد

زمان مراجعه به درمانگاه و یا بیمارستان و یا برای معالجات درمانی و توانبخشی نیز جزو زمان کار محسوب می شود و بیمه شده‌ای که به قصد درمان به واحدهای درمانی مراجعه می‌نماید و در حین مراجعه دچار حادثه شود مشمول این قانون می شود. این بیمه شده اینک دارای ۲ عارضه متفاوت خواهد بود یکی عارضه‌ای که به واسطه آن قصد مراجعه به مراکز پزشکی داشته و عارضه دیگر مربوط به حادثه است که برای تشخیص صحت و سقم ادعا نیاز به ارائه مدارک معتبر است.

حوادثی که برای بیمه شده حین اقدام برای نجات سایر بیمه‌شدگان و کمک به آنان اتفاق می‌افتد نیز حادثه ناشی از کار محسوب می‌گردد. همه ی این اتفاقات در زمان مشخص کاری فرد باید صورت گرفته باشد.

صدها حادثه حین انجام وظیفه به وقوع می‌پیوندد، ولی به علت فقدان عامل سببیت، حالت ناشی از کار بودن را از دست می‌دهد نظیر حادثه بیمه شده‌ای که حین کار به شوخی کردن با دوستان همکار خود مبادرت می‌ورزد و غفلتاً دچار حادثه می‌شود، یا بیمه‌شده‌ای که در حین کار به دلیل عدم رعایت نکات ایمنی و حفاظتی، انفارکتوس یا عوارض مشابه در کارگاه فوت می‌نماید و یا راننده‌ای که در هنگام خواب در کابین کامیون دچار گازگرفتگی ناشی از روشن کردن گاز پیک نیک (مسافرتی) می‌گردد و ... بطور کلی وقتی رابطه سببیت کار احراز نگردید حادثه، ویژگی حادثه ناشی از کار را پیدا نمی‌کند. مفهوم سببیت در حادثه با مفهوم علت متفاوت می‌باشد؛ منظور از سببیت در حادثه رابطه ایست که بین کار موظف بیمه شده و حادثه وجود دارد در بررسی اولیه هر حادثه بایستی

وظایف هر بیمه‌شده توسط بازرس فنی تعریف و وقوع حادثه در چهارچوب وظایف وی بررسی و اظهارنظر گردد. ولی علت عاملی است که حادثه در اثر آن اتفاق می‌افتد مانند نقائص حفاظت فنی - وسائل معیوب - بی‌احتیاطی - وسائل بی حفاظ، نورناقص، تهویه نامطلوب، لباس خطرناک، فقدان اطلاعات و امنیت شغلی و ... سکتته‌های مغزی یا حملات قلبی عموماً غیر ناشی از کار می‌باشند و در صورتی می‌توان این قبیل سکتته‌ها را ناشی از کار تلقی نمود که مستنداً محرز گردد که اولاً: در حین انجام وظیفه اتفاق افتاده باشد. ثانیاً: به سبب انجام وظیفه رخ داده باشد و به عبارت دیگر بین وقوع سکتته و کار موظف بیمه شده رابطه سببی وجود داشته باشد.

ضمناً به استناد بخشنامه ۶۰۲/۱ فنی رسیدگی و اظهارنظر در این خصوص بعهده اداره کل امور فنی بیمه شدگان می‌باشد.

در بررسی حوادث بسیار اتفاق افتاده است که کار موظف بیمه شده ارتباطی با حادثه رخ داده جهت وی نداشته و بررسی علت امر ما را به غیرناشی از کار بودن حادثه و قصور کارفرما در بروز آن می‌رساند. کارگر تراشکاری که جهت تعمیر تابلو برق کارگاه اقدام می‌کند و برقکاری که مبادرت به تعمیر دستگاه تراش نموده و غفلتاً دچار حادثه می‌گردد، همگی از بروز حادثه غیرناشی از کار به دلیل عدم تطابق کار موظف بیمه شده با حادثه رخ داده خبر می‌دهد. اما اگر وقایعی که برای بیمه شدگان به علت حوادث ناشی یا غیرناشی از کار در کارگاه اتفاق می‌افتد و سایر بیمه شدگان برای نجات آنان اقدامی به عمل می‌آورند و در جریان امر نجات

خود، دچار حادثه گردند این حوادث ناشی از کار می‌باشد هرچند با کار
موظف آنان مربوط نباشد.

برای مثال بیمه شده‌ای که به قصد تفریح وارد استخر کارگاه می‌شود به
علت آشنا نبودن به فن شنا در معرض غرق شدن قرار می‌گیرد و همکار
وی برای نجات او وارد استخر می‌شود ولی او نیز غرق می‌گردد حادثه دوم
اصولاً ناشی از کار می‌باشد.

مدارک مورد نیاز جهت بررسی حوادث ناشی از کار

بررسی صحیح ادعاهای راجع به وقوع حوادث ناشی از کار منوط به این
است که جریان وقوع حادثه و کیفیت آن به ترتیبی که قانون تأمین
اجتماعی در ماده ۶۵ مقرر داشته است بلافاصله یا لااقل در مهلت متعارف،
به واحدهای سازمان گزارش گردد وقتی حادثه‌ای به موقع گزارش نشود
طبعاً بازرسی و تحقیق به موقع نیز ممکن نخواهد بود و به علت تأخیر در
گزارش حادثه امکان وقوف به واقعیت از بین می‌رود. به این منظور
فرمهایی که در این زمینه طراحی شده که در تمام کارگاه‌ها باید موجود
باشد. فرم گزارش حادثه در سه نسخه تنظیم می‌شود. نسخه اول ظرف ۳
روز باید به سازمان ارائه و نسخه دوم به ادارات کار و امور اجتماعی محل و
نسخه سوم فرم نیز به منظور استفاده از خدمات درمانی جهت بیمه شده
مصدوم و پیگیری موضوع نزد کارفرما نگهداری می‌شود.

عوامل و مدارکی که در تشخیص نوع حادثه، بازرسان فنی را یاری می‌دهد و می‌باید در تهیه و تنظیم آنها دقت لازم به عمل آید به شرح زیر تشریح می‌گردد.

گزارش حادثه

تنظیم گزارش حادثه با توجه به قوانین کار و تأمین اجتماعی به عهده کارفرمایان یا مسئولین کارگاه است. طبق ماده ۶۵ قانون تأمین اجتماعی کارفرما مکلف است اقدامات اولیه را جهت پیشگیری از تشدید وضعیت حادثه دیده به عمل آورد. تشخیص ناشی یا غیرناشی از کار بودن حادثه در حیطة وظایف وی نیست در نتیجه هرگونه حادثه منجر به مصدومیت پیش آمده را ظرف مدت سه روز اداری باید کتباً به اطلاع سازمان برسانند. مطابق تبصره یک ماده ۹۵ قانون کار کارفرما باید کلیه حوادث ناشی از کار را در دفتر ویژه‌ای که فرم آن از طریق وزارت کار و امور اجتماعی در اختیار وی قرار گرفته، ثبت و مراتب را سریعاً به صورت کتبی به اطلاع اداره کار و امور اجتماعی محل برسانند.

گزارش حادثه باید به وسیله کارفرما، نماینده رسمی یا هر شخص مجاز دیگری که قبلاً امضاء وی به واحد مربوطه معرفی شده است تنظیم شود. گزارش حادثه بلافاصله پس از ارائه به شعبه باید در دفتر ثبت، شماره و و تاریخ ثبت مشخص شود و بازرس فنی به محل شود. تأخیر در انجام تحقیق و بازرسی فنی، به لحاظ از بین رفتن آثار و علائم حادثه، بررسی و اظهارنظر در مورد حادثه را مواجه با اشکال می‌کند و احتمالاً حقوق بیمه‌شده یا سازمان را در معرض تضییع قرار می‌دهد. تنها در مواقعی که

مدارکی معتبر و مستند مانند تصویر برابر با اصل گزارش مقامات انتظامی، کروکی ترسیمی پلیس راه و گزارش بازرسی اداره کار و ... وجود دارد اخذ مدارک و فرم گزارش تکمیل شده حادثه بعد از گذشت ۳ روز مهلت قانونی بلامانع می‌باشد.

نظر پزشکی قانونی

در مواردی که حوادث ناشی از کار منجر به فوت بیمه شدگان می‌گردد نظریه پزشک قانونی در مورد علت فوت یا نظریه پزشک یا بیمارستانی که با تعیین علت مرگ اجازه دفن را صادر نموده است باید اخذ شود.

گزارش مقامات انتظامی

در برخی از مواقع که بیمه شده به علت تصادف با اتومبیل حادثه می‌بیند گزارش مأمورین قضایی و نیروی انتظامی، نیز ضروری است. چنانچه فرد حادثه دیده راننده وسیله نقلیه باشد و دچار حادثه گردد تصویر گواهینامه رانندگی وی اخذ شود. البته، چنانچه بیمه شده فاقد گواهی نامه رانندگی بوده یا گواهینامه رانندگی وی متناسب با وسیله نقلیه‌ای که رانندگی آن را بعهده داشته، نباشد و کارفرما یا نماینده او بدون در نظر گرفتن این موضوع وسیله نقلیه را در اختیار او قرار داده کارفرما مقصر شناخته می‌شود و باید جریمه بپردازد.

مدارک مورد نیاز در مورد بررسی حوادث ساختمانی و کارگاهی

اتباع بیگانه

جهت بررسی حوادث اتباع بیگانه علاوه بر اخذ مدارک بالا، مجوز اشتغال بکار فرد حادثه دیده نیز ضروری خواهد بود و باید اطلاعات مندرج در آن

(نوع کار، محل اشتغال و مدت اعتبار پروانه کار) در بررسی حادثه مدنظر قرار گیرد. در صورت عدم انطباق وضعیت اشتغال به کار فرد حادثه دیده با مجوز اشتغال به کار موضوع بررسی حادثه منتفی خواهد بود. (این ظلمی است که به کارگران مثلاً افغانی که به طور غیررسمی مشغول به کارند خواهد بود) تعدادی از کارگرانی که در حادثه ی انفجار غدیر یزد کشته شدند از اتباع خارجی بودند.

بیمه اجباری کارگران ساختمانی

قانون بیمه اجباری کارگران ساختمانی مصوب آبان ۵۲ از تاریخ هفتم دیماه ۱۳۵۲ به مرحله اجرا درآمد. کلیه کارگران شاغل در فعالیتهای ساختمانی مربوط به ایجاد و توسعه ساختمان، تجدید بنا یا تخریب مربوط به آن مشمول این مقررات قرار می گیرند.

در این بند به بررسی قانون مزبور و حوادث ناشی از کار مذکور در آن قانون می پردازیم.

الف) کارگران و فعالیتهای ساختمانی مستثنی شده از قانون بیمه اجباری کارگران ساختمانی: کارگران شاغل در کارهای ساختمانی مؤسسات زیر اعم از اینکه انجام کار به پیمانکار واگذار یا رأساً توسط این مؤسسات انجام شود از شمول قانون خارج می باشند و حق بیمه آنان بایستی طبق قانون تأمین اجتماعی وصول گردد. در نتیجه حق بیمه ای که اشخاص مذکور به هنگام دریافت پروانه ساختمان پرداخت نموده اند جنبه علی الحساب داشته و در زمان محاسبه و وصول حق بیمه مربوطه طبق قانون تأمین اجتماعی

مبالغ پرداختی حق بیمه اجباری کارگران ساختمانی به حساب آنها منظور و از حق بیمه محاسبه شده کسر می‌گردد.

به موجب ماده ۱ قانون یادشده، کارگران شاغل در کارهای ساختمانی مشمول منحصراً در مقابل حوادث ناشی از کار بیمه می‌باشند. به موجب تبصره ۲ ماده ۱ قانون منظور از حادثه ناشی از کار در این ماده حادثه‌ای است که حین انجام کار و به سبب آن در محدوده کارگاه ساختمانی برای کارگاه اتفاق می‌افتد. چنانچه برای کارگران مشمول این قانون هنگام رفت و آمد از منزل به محل کار و بالعکس و یا در خارج از کارگاه ساختمانی حادثه‌ای اتفاق بیفتد حادثه مزبور ناشی از کار تلقی نخواهد شد.

کارفرمایان واحدهای ساختمانی مشمول و یا نمایندگان آنها، موظفند در صورت وقوع حادثه ناشی از کار فوراً کارگر حادثه دیده را به نزدیکترین واحد درمانی سازمان اعزام و در صورت عدم دسترسی به واحد درمانی ترتیب اعزام وی را به نزدیکترین واحد درمانی فراهم نمایند.

همچنین، مراتب را ضمن تنظیم برگ گزارش حادثه به انضمام مدارک ذیل حداکثر ظرف سه روز اداری به اطلاع شعبه ذیربط برسانند. ضمناً در مواردی که کارفرمایان گزارش حادثه را در خارج از مهلت مقرر به سازمان ارائه یا از ارسال آن خودداری نمایند بررسی حوادث در صورت وجود مدارک مستند پیرامون بروز حادثه (گزارش بازرسی کار، آراء صادره از سوی مراجع قضایی، گزارش نیروی انتظامی، نظریه پزشکی قانونی و ...) قابل بررسی خواهد بود.

همچنین، تصویر پروانه ساختمانی معتبر (ضروری است تصویر پروانه ساختمانی توسط مسئول امور فنی بیمه شدگان با اصل برابر گردد)، فیش پرداخت حق بیمه (تصویر برابر با اصل آن)، آدرس و کروکی دقیق ساختمان در حال ساخت و تصویر برابر با اصل شناسنامه کارگر حادثه دیده لازم می‌باشد. کارفرمایان موظفند مشخصات هویتی مندرج در گزارش حادثه را دقیقاً مطابق با مشخصات شناسنامه‌ای کارگر لحاظ نمایند.

ج) وظایف واحدهای اجرایی سازمان پس از اطلاع از حوادث ناشی از کار: واحدهای اجرایی به محض دریافت گزارش حادثه توسط کارفرما یا نماینده وی مکلفند فرم گزارش حادثه دریافتی را با دستور مسئول شعبه در دفتر شعب ثبت و به منظور بررسی حادثه به واحد امور فنی بیمه شدگان ارجاع نمایند. بازرس فنی پس از دریافت گزارش حادثه باید برحسب مسئولیت اداری و با اولویت قرار دادن موضوع و با مراجعه به محل کارگاه درخصوص چگونگی وقوع حادثه و تشخیص ناشی یا غیرناشی از کار بودن آن تحقیقات لازم بعمل آورد.

نحوه دریافت خسارات وارده به سازمان (موضوع ماده ۶۶ قانون): در مواردی که وقوع حادثه ناشی از کار به علت عدم توجه کارفرما یا نمایندگان او در زمینه رعایت مقررات حفاظت فنی و ایمنی به وقوع پیوسته باشد پس از اخذ نظریه بازرس کار و یا سایر مراجع ذیصلاح، تعهدات قانونی درخصوص بیمه شده اعمال و خسارات وارده طبق مقررات ماده ۶۶ قانون از کارفرما وصول می‌گردد.

اگر کارگر مصدوم ساختمانی مشمول بیمه صاحبان حرف و مشاغل آزاد و بیمه اختیاری نیز باشد با توجه به اجباری بودن مقررات فوق، قانون بیمه اجباری کارگران ساختمانی در مورد آنان صادق است. سوال اینجاست که چه تعداد از کارگران ساختمانی حادثه دیده توانسته اند از این قوانین استفاده کنند؟

قصور کارفرما

در صورتی که علت وقوع حوادث (اعم از ناشی یا غیرناشی از کار) مستقیماً ناشی از عدم رعایت مقررات حفاظت فنی و بروز بیماری ناشی از عدم رعایت مقررات بهداشتی و احتیاط لازم از طرف کارفرما یا نمایندگان او بوده سازمان با رعایت کلیه ضوابط قانونی هزینه‌های مربوط به معالجه و غرامات و مستمریها و غیره را پرداخته و طبق ماده ۵۰ قانون تامین اجتماعی از کارفرما مطالبه و وصول نماید که نحوه وصول و ضوابط اجرایی آن تابع دستورالعمل شماره ۵۲/۱۴۱۹۹ مورخ ۱۳۷۸/۸/۱۸ می‌باشد.

اجرای ماده ۶۶ قانون در ارتباط با تشخیص حادثه ناشی از کار و اقداماتی که منجر به شناخت مقصر حادثه می‌شود به عهده واحد امور فنی بیمه شدگان است و در صورتی که کارفرما در وقوع حادثه مقصر باشد و حادثه منجر به برقراری مستمری گردد به واحد امور فنی مستمریها اعلام تا آن واحد ضمن برقراری مستمری، نحوه جبران خسارات به کارفرما را اعلام نماید. همچنین طی اخطاریه‌ای میزان خسارات انجام شده به کارفرما ابلاغ و در صورت عدم پرداخت کارفرما، نتیجه ابلاغ شده اخطاریه همراه با

درخواست صدور اجرائیه جهت اقدامات بعدی به واحد اجرائیات ارسال گردد.

تعهدات قانونی برای کارگران حادثه دیده

درخصوص تعهدات قانونی قابل ارائه به بیمه شدگانی که در اثر حوادث ناشی از کار فوت یا مصدوم می‌شوند باید گفت، به استناد ماده ۳ قانون یادشده بیمه شدگان مشمول در صورتی که بر اثر حادثه ناشی از کار مصدوم و یا فوت شوند حسب مورد از کمکهای ذیل برخوردار می‌گردند:

- معالجه شخص بیمه شده.

- پرداخت غرامت دستمزد ایام بیماری در صورت عدم اشتغال به کار و استراحت.

- تحویل پروتز و اورتز (اعضاء مصنوعی و وسایل طبی) در صورت احتیاج به این وسایل.

- پرداخت غرامت نقص عضو.

- هزینه کفن و دفن.

- پرداخت مستمری از کارافتادگی جزئی (ناشی از کار).

- پرداخت مستمری از کارافتادگی کلی (ناشی از کار).

- پرداخت مستمری به بازماندگان.

البته، در تمامی موارد مذکور به علت ویژگی خاص حوادث ناشی از کار

سابقه پرداخت حق بیمه در احراز شرایط لحاظ نمی‌شود.

پرتو نگاران صنعتی (۱) را دریابیم.

ناصر آغاچری

از نظر دانش پزشکی و روان پزشکی و قانون کار، شب کاری ممتد، عوارض جسمی - روانی جبران ناپذیری برای نیروی کار به وجود می آورد. از این رو در شرایطی که کار، دارای ویژگی است که نباید متوقف گردد، مانند کار حفاری چاه‌های نفت یا به دلیل زمان بندی فشرده ساخت پروژه یا به دلیل ضرورت تولید، می باید، ۲۴ ساعته ادامه یابد. مدیریت صنعتی با برنامه ریزی کار در ۳ شیفت چون روزکار، عصر کار و شب کار به این نیاز یا ضرورت پاسخ می‌دهد. در این برنامه ریزی شیفت شب کاری برای افراد ثابت نیست. نیروی کاری که این هفته شب کار شده، هفته ی بعد روز کار و هفته ی سوم عصرکار و در هفته ی چهارم دوباره شب کار می شود. بابت کار به شیوه ی شیفتی فوق العاده حقوقی بیشتری در نظام قبلی دریافت می کردند و اینک هم باید دریافت کنند!! ولی ما در بازار کار کشورمان با کارهای استثنایی مواجه هستیم که می بینیم بنیاد آن بر تجاوز بدون حد و مرز به حقوق نیروی کار، آن هم به صورت ددمنشانه ای است. در شغل هایی خاص که کار باید به صورت شب کاری انجام شود، نوع کار و خطرات جدی درماهیت اینکارها وجود دارد، که نیروی کار را به صورت همیشگی دچار چالش با وضعیت های غیرقابل پیش بینی واستثنایی می کند. کارهای پرخطر که علاوه بر عوارض شب کاری های مدام وغیرقابل اجتناب آن برای پرتو نگاری، او را در معرض پرتوهای اشعه ی گاما قرار می‌دهد.

پرتونگاران صنعتی کارشان را در همه ی کارگاه های پروژه از ساعت ۸ شب شروع می کنند و تا ساعت ۵ بامداد ادامه می دهند، بدون امکان استفاده از روز تعطیلی. و بدون داشتن یک بیمه خاص که با این کار پرمخاطره هماهنگ باشد. آنها تنها زمانی می توانند کار کنند که کارگاه ها تعطیل شده باشند و هیچ فردی در کارگاه حضور نداشته باشد. چون امکان پرتوگیری بسیار جدی است و عوارض آن بسیار خطرناک است.

برای روشن شدن ابعاد فاجعه ای به نام پرتونگاری و قربانی ای به نام پرتونگار به محیط کارگاه در شب برمی گردیم تا چند لحظه ای هم آنها را همراهی کنیم.

محوطه کارگاه پر از قطعات بریده شده لوله و تیرآهن و میلگرد و دنیایی از لوله های جوش شده ی بزرگ و کوچک که در کنار هم جای گرفته اند. چند پروژکتور که به وسیله ی قسمت برق نصب شده که محوطه را روشن می کند که نور آنها در میان ضایعات و قطعات کار نشده سایه روشن هایی ایجاد می کند که خطای دید را بالا می برد. کار روی لوله ها و راه رفتن روی آنها با توجه به بادهای سردی که از قله های برفی شهباز می وزد ولرز به تن و جان انسان می اندازد، پرخطر و دشوار است. رادیوگراف با چراغ قوه ای در دست در میان لوله ها در جست و جوی یک لوله ی ۴ اینچی است که در محل سرجوش آن یک نوار بسته شده است. یک گام خطا در این سایه روشن ها روی لوله هایی که در روز هم راه رفتن روی آنها ساده نیست، کافی است تا پای در میان لوله هایی که با فاصله ی ده سانتی متر از هم قرار دارند و در ارتفاع یک متری هستند، فرو رود تا باعث

سقوط وشکستن مچ و ساق پا شود. (خطرات جنبی کار در شب) در هنگام برگشت پرتونگار، به دنبال فیل بچ و TLD (برای تخمین و تعیین میزان پرتوگیری پرتونگار) می گشتم که باید روی سینه اش نصب گردد؛ ولی نتوانستم چیزی ببینم. با تعجب پرسیدم فیلم بچ را کجا قرار دادی؟

- به سوی من برگشت کمی گرفته بود. نباید از من اسمی ببری متوجه شدی؟

- آره.

- فیلم بچ را نصب نمی کنم. چون امشب شب کاسبی است.

- یعنی چه؟

- به ما اعلام کرده اند برای هر سرجوش اضافی که کار انجام دهیم ده هزار تومان فردا به ما نقدا پرداخت می کنند.

- مگر شما هر شب چند سرجوش را رادیو گرافی می کنید؟

- ۳۰ سرجوش ۲ اینچی معادل ۶۰ اینچ. ولی من از استادمان در انرژی اتمی شنیدم که با ۱۵ سر ۲ دو اینچی، طبق بررسی ها و تحقیقات آنها چنان چه همه ی وسایل کار استاندارد و سالم باشند و هیچ اتفاق غیرمنتظره ای هم نیفتد هر پرتونگار میزان مجاز پرتو را دریافت کرده و بیش از آن خطرناک است و عوارض جبران ناپذیری دارد.

- پس چرا ۳۰ سرجوش را پرتونگاری می کنید؟

- شرکت پرتونگاری کمتر از ۳۰ سرجوش را نمی پذیرد و اخراج می کند.

- به چه دلیل و طبق چه قانونی پیمانکار فشار کار را دوبرابر کرده است؟
- این دیگر دست خودشان است وانرژی اتمی هم یک شاهد بی تفاوت است. درحقیقت طبق قانون بی قانونی صورت می گیرد.
- پس وضع شما با دوبرابر پرتوگیری بیش از حد چه می شود؟
- خب به خاطر همین فیلم بچ را درآورده ام. چون در صورتی که انرژی اتمی متوجه شود که من بیش از حد مجاز پرتو دریافت کرده ام تا مدت چند ماه استراحت اجباری می دهد و پیمانکار بابت این مرخصی های اجباری حقوقی پرداخت نمی کند ما مجبور هستیم فیلم بچ را برداریم تا کارمان را از دست ندهیم.
- مگر نمی دانی چه خطری تو را تهدید می کند. ممکن است به قیمت جانت تمام شود.
- ای بابا خداکریمه.
- مرد حسابی داری خودکشی می کنی. بعد می گی خدا کریمه؟ مگه با خدا کریمه اشعه گاما خنثی می شه؟ چند تا پرتونگار را می شناسی که به بازنشستگی رسیده اند؟ یا سرطان خون گرفته اند و یا عقیم شده اند یا توی گور خوابیده اند.
- با دل سوزی شما زندگی ما بهتر نمی شود. بین دوست عزیز باید با واقعیت ها زندگی کنی، قبول داری؟
- خب

- برای زندگی کردن خانواده به پول احتیاج دارد. پول! بچه ام پیش دبستانی می ره اون هم شهریه ی ۳۰۰ هزار تومان و پول سرویس رفت و برگشت و هزار زهر مار دیگه. لازم داره و همه اش با پول حل می شود. می دانی ۳۰۰ هزار تومان یعنی چه؟ یعنی نصف حقوق من. یعنی من هم بگذارم بچه ام مثل این سه میلیون دانش آموزی بشه که امسال از تحصیل محروم شده اند. (طبق آمارهای رسانه ها در ۱۵ آبان ۹۰)
- داشت به شدت عصبانی می شد و صدایش بلند می شد. لذا از او پوزش خواستم و گفتم:
- زیاد وقتت رو نمی گیرم. فقط چند سوال باقی مانده. بعد از ۳۰ جوش حد نصاب سرمایه دار چند تا سرجوش میتوانی بزنی؟
- گاهی اوقات با بدبختی همان ۳۰ تا رو تمام می کنم. ولی بعضی وقت ها که کار روی زمین است و کار در ارتفاع نیست می توانیم ۲ الی ۴ سرجوش اضافی را هم رادیوگرافی کنیم. و گاهی فقط یکی. البته اگر یکی از فیلم ها دچار حادثه بشوند، (ری شوت) چیزی به ما نمی دهند.
- علت ری شوت چیست؟
- علت های مختلف دارد. ولی اکثرا فیلم ها کیفیت ندارند.
- در ارتفاع با توجه به جا و مکان محدود برای دور شدن از چشمه ها چه می کنید؟
- هیچ

- هیچ یعنی چه؟
- یعنی وقتی روی یک تاور که ارتفاعی معادل ۴۰ متر دارد آن هم با پله های عمودی فقط می توانی در کنار چشمه بمانی و پرتو نوش جان کنی آن هم از نوع گامایش.
- هیچ راه گریزی نیست؟

- چرا با جراثقال
و بسکت
(سبدهای

راههای پیشگیری از سر خوردن و لغزیدن
وسکندری خوردن

فلزی حمل
نفر به طبقات
بالا) می توان
از آن محل
دور شد. ولی
برای کرایه

انتخاب کفش مناسب با میزان اصطکاک بالا
تمیز کاری محیط و پیشگیری از ریخت پاش مواد
روغنی و نفتی و سایر مواد لغزنده در محیط کار
نشانه گذاری محیط های روغنی ولغزنده

چنین
جرثقیلی
ساعتی چند
صدهزار تومان
باید پرداخت
کرد.

نظم در محیط کار
برداشتن موانع از سر راه و پله ها
توجه به بسته بودن کفشو میز ها در ادارات
پوشاندن سیمها و کابلهای پراکنده بر روی زمین
تامین روشنایی مناسب محیط کار

او مشغول آماده کردن تجهیزات کار شده بود و من در هم ریخته از این همه بیداد و ستم طبقاتی از این همه چشم فروبستن ها به خاطر رضایت سرمایه داران بانک جهانی، افسرده و خشمگین. از او تشکر کردم و راهی خوابگاه مان شدم که در یک کیلومتری آنجا بود.

همه ی مسولان بالای کارفرما و پیمانکاران دست اول و دست دوم که همه ی شرکت های بزرگ با دستگاه های بزرگ بی شمار از جمله جرثقیل ها هستند به خوبی می دانند که کار پرتونگاری روی برج های بلند مانند تاور ها چه خطراتی دارد. و خیلی خوب می دانند که پرتوگیری در آن موقعیت غیرقابل اجتناب است. ولی برای این نوکیسه های پیشانی مهر خورده (البته با ته استکان) جان یک نیروی کار پرتونگاری آنقدر بی ارزش است که آن را با کرایه جرثقیل مقایسه می کنند. اگر این پرتونگاران اتحادیه ی خودشان را داشتند و در قبال این شرکت های پیمانکاری سرمایه داری متحد و یک پارچه مقاومت می کردند و حاضر نمی شدند خود را برای سود آنها در معرض پرتوهای مرگ بار گاما قرار دهند، سرمایه داران مجبور می شدند با آنها طبق موازین قانونی عمل کنند. کسی تا به حال به این سوال پاسخ نداده است که چرا سرمایه داران در همه ی شهر های بزرگ و کوچک سازمان های صنفی خود را با دفاتر مربوطه دارند ولی نیروی کار اگر بخواهد سازمان های صنفی را که قانون اساسی وجودشان را تایید کرده است بوجود بیاورند باید سر از زندان در آورند؟

پاسخ این سوال کاملا روشن است. ساختار سرمایه داری آن است که از منافع خود و دیگر سرمایه داران حمایت می کند. حذف تدریجی قانون کار هم به همین دلیل است.

خطر پرتوگیری

در درسنامه انتشارات انرژی اتمی ایران برای آموزش رادیوگراف ها، فصل ۷، اثر بیولوژیکی پرتوها روبه ۱۰۵ " اثرات قطعی: " این اثرات معمولا وقتی بروز می کنند که پرتوگیری از یک حد آستانه بیشتر باشد. ملتهب شدن پوست، تغییرات خونی، آب مروارید ... از اثرات قطعی پرتوها می باشند. "

رویه ۱۰۶ "اثرات احتمالی: اثراتی هستند که برای بروز آن معمولا آستانه ی دوز وجود ندارد. نظیر سرطان های مختلف و عوارض سوء بر نسل های آینده"

رویه ۱۰۷: "...حتابرخورد یک فتون اشعه گاما نیز ممکن است باعث سرطان گردد... بطور کلی پرتوهابه صورت مستقیم و غیر مستقیم اثر می گذارند"

رویه ۱۰۹: "بافت های حساس به پرتو عبارتند از: مغز استخوان، سلول های جنسی، بافت های لنفاوی، مخاط دستگاه گوارش و گلو، اپیدرم پوست و فولیکول ها"

رویه ی ۱۱۰: "اگر یک میلیون سلول تحت تاثیر دوزی معادل ۳ گری قرار گیرد، ۹۰ درصد آنها نابود می شوند."

رویه ی ۱۱۲: "کاهش گلبول های سفید از دزهای حدود ۲۵ در صد گری به بالا شروع می شود. کم شدن پلاکت های خون که در دزهای بالاتر از

۵ درصد گری ممکن است. در دز ۲ گری کاهش فعالیت مغز استخوان و در ۴ تا ۶ گری قطع کامل آن گزارش شده است که به این حالت سندرم خون سازی گفته می شود. " به زبان ساده سرطان خون. **رویه ی ۱۱۵:** پس از پرتوگیری در حدود ۴ گری علائم زیر مشاهده می شود:

الف - پس از چند ساعت سردرد، استفراغ، اسهال، و تب
 ب - پس از چند روز جوش های کوچک در دهان و گلو کم شدن تدریجی وزن
 ج - در دومین هفته بهبودی ظاهری و از بین رفتن علائم ذکر شده... ولی کاهش وزن با دامنه های متفاوت ادامه دارد..
 د - در سومین هفته علائم قبلی با شدت بیشتر همراه با عقیمی است. در سومین هفته نیز به تدریج وزن کم شود. در طول هفته ی چهارم به احتمال قوی خواهد مرد."

وریه ی ۱۱۶: در این صورت هم درمان قطعی نیست. (در پیوند مغز استخوان پس از سرطان خون) اثرات تاخیری، اثرات ژنتیکی **رویه ۱۱۷:** "... این تغییرات در زنجیره ی DNA می تواند موجب جهش گردد که در آن صورت در موجود آینده (فرزند پرتونگار) نارسایی های ژنتیکی متعدد بروز می کند. عواقب این تغییرات ممکن است به صورت سرطان های مختلف بروز کند."

در قبال این خطرات بسیار جدی ویرانگر برای پرتو نگار، بینیم پیشنهاد مسولان انرژی اتمی به پیمانکاران و صاحبان سرمایه که در ایران در این زمینه سرمایه گذاری کرده اند، چیست؟ (۲)

تبصره: با توجه به این نکته که برخی تجهیزات پرتونگاری موجود در کشور با استانداردهای تعیین شده توسط واحد قانونی مطابقت ندارد، استفاده از عبارت "باید" در برخی قسمت های این مدرک با هدف تشویق دارندگان چنین تجهیزاتی به ارتقا سیستم های موجود است.

مسوولان محترم از ذکر کلمه ی "باید" پشیمان شده اند لذا آن را با "هدف تشویق دارندگان" معنی می کنند. چرا؟ تا به پرقبای سرمایه دارانی که با تعدیل ساختاری جزء طیف رانت خواران درآمدی اند، برنخورد.

با هدف تشویق دارندگان، برای ارتقاء سیستم های موجود. آیا با این جملات بدون پشتوانه ی اجرایی، سرمایه داران را می توان وادار کرد تا از سودهایشان کمی بگذرند و ابزارهای فرسوده را رها کنند؟ سرمایه داران در حاشیه تولید هستند و از این رو در معرض پرتو اشعه گاما قرار نمی گیرند. همین طور قانون گذاران که چنین احکام بدون پشتوانه ای را صادر می کنند. این پرتونگاران هستند که باید به اعتراف مسوولان انرژی اتمی "با دستگاه های غیر استاندارد" دچار حوادث مرگ بار شوند. این وظیفه چه سازمانی است که با قدرت و با نظارتی قاطع سرمایه داران را وادار کند ابزارهای فرسوده را مورد استفاده قرار ندهند؟

یک نمونه ی دیگر از درسنامه ی ذکر شده رویه ۳۰: ۵-۸-۳ سوانح و پرتوگیری ناشی از سوانح ۵-۸-۳-۱- اگر خرابی تجهیزات، عدم نظارت بر

قوانین کار و یا دلایل دیگر که خارج از کنترل پرتونگاران است... منتج به پرتوگیری یک یا تعداد بیشتری از افراد گردد..."

در این درسنامه ها مرتب تاکید بر تجهیزات غیراستاندارد شده ، با توجه به اینکه شرکت های رادیوگرافی برای دریافت چشمه مجبورند به سازمان مربوطه مراجعه کنند. چرا همان گونه که پلیس راهنمایی و رانندگی از خودروها معاینه فنی مطالبه می کند، و مدارک سلامت خودرو را صادر می کند، برای زمان های مشخص ابزار و دستگاه های رادیوگرافی رامعاینه فنی نمی شوند تا از حوادث مرگ بار پیشگیری شود؟

پرتونگاران تنها به دلیل شب کاری های همیشگی باید دارای ساعات کار محدود و اوقات فراغت بیشتری باشند، از بیمه هایی بهره مند شوند که با خطرات ناشی از کارشان انطباق داشته باشد. درحالی که آنها از همان بیمه ای استفاده می کنند که نیروی کار معمولی استفاده می کند. در نظام حکومت گذشته مدت زمان کار در شب برای پرتونگاران حداکثر ۴ ساعت بود. مقدار ساعات کاری که با استانداردهای جهانی هماهنگ بود و پرتونگاران بعد از ۲۰ سال کار با حقوق بازنشستگی ۳۰ سال بازنشسته می شدند. ولی همه ی این قوانین که حداقلی بود را رادیوگراف ها با قدرت از سیستم بیداد شاهی گرفته بودند. در نظام فعلی با تعدیل ساختاری و با پذیرش برنامه های اقتصادی امریکایی صندوق بین المللی پول این امتیازات به کلی از دست رفته است. به پیروی از برنامه های اقتصادی کلان دولت های بعد از تعدیل ساختاری بدون یک نظارت فنی بر ابزار و شیوه ی کار پیمانکاران، عملا همه ی قانون را در اختیار سرمایه داران

قرارداده شده است. ساعات کار شبانه به وسیله ی سرمایه داران به بیش از ۲ برابر تغییر کرد (از ساعت ۸ شب و گاهی از ۷ تا ۵ بامداد) و بازنشستگی تنها پس از ۳۰ سال امکان پذیر است. استثمار همراه با تهدید به بیکاری، پرتونگاران را در این شرایط کاری پرخطر درهم کوبیده است.

در کشور حدود ۳۲۰ شرکت پرتونگاری به کار اشتغال دارند. این شرکت ها اگر چه رقیب هم هستند ولی در مورد مناسباتشان با نیروی کار پرتونگاران، با هم هماهنگ هستند و همکاری نزدیک دارند. این شرکت ها پرتونگاران را مجبور می کنند مقررات داخلی شرکت ها را که برخلاف قوانین کار و هشدارهای انرژي اتمی است، اجرا کنند. در صورتی که یک پرتونگار استعفا دهد، شرکت های دیگر به او کار نمی دهند تا از شرکت قبلی رضایت نامه بیاورد. در صورتی که پرتونگار از شرکت به جایی شکایت کند، وارد لیست سیاه شرکت های رادیوگرافی می شود و برای همیشه باید کارش را رها کند. تهدید به بیکاری شرکت های رادیوگرافی (پرتونگاری)، نارسایی های ناشی از عدم نظارت بر اجرای قوانین کار در شرکت های پرتونگاری و حذف تدریجی قوانین کار باعث شده پیمانکاران ۴ ساعت کار در شب پرتونگاران را به ۹ ساعت افزایش دهند. ولی بعد از ۹ ساعت کار بیگاری بدون مزد و بدون اضافه کاری پرتونگار آغاز می شود. شرکت ها باید برای ظهور و ثبوت فیلم های پرتونگاری شده، یک نیروی کار فنی و مجرب استخدام کنند. ولی ایشان از پرتونگار می خواهند که پس از ۹ ساعت شب کاری تازه به تاریک خانه برود و به ظهور فیلم ها اقدام نماید. برای سرمایه دار مسلما این باصرفه تر است. اگر پرتونگار به این بیگاری تن

ندهد اخراج می شود و به او رضایت نامه ای نمی دهند که بتواند جایی دیگر کار به دست آورد. یکی دیگر از تجاوزات بی رحمانه ی شرکت ها به حقوق رادیوگراف ها کار کردن با دستگاه های فرسوده است. فرسودگی تجهیزات باعث می شود تا چشمه در مسیر خود برای رسیدن به سرجوش گیر کند و متوقف شود. در این شرایط پرتونگار برای ادامه کار باید گاید تیوپ یا همان لوله های انتقالی چشمه ی رادیوگرافی را جدا کند و با کمک انبر بلند مشکل ایجاد شده را حل نماید. پرتوگیری در چنین وضعیتی غیرقابل اجتناب است. استاندارد نبودن گاید تیوپ ها عامل اصلی این اشکالات و پرتوگیری پرتونگاران است. پرتوگیری بیش از حد مجاز به صورت خطرناکی او را در معرض عوارض مرگ بار قرار می دهد. آیا نیروی کار یک ابزار بی جان است؟ یا وسیله ای یک بار مصرف و دور انداختنی؟؟ آیا این انسان ها که با

سازمان بین المللی کار اعلام کرده است که در سال ۲۰۰۸ در جهان ۳۴۰ هزار نفر در اثر حوادث مرگبار صنعتی و کارگری جان خود را از دست داده اند در حالی که ۹۸ درصد این حوادث قابل پیش گیری است.

فروش شرافتمندانه ی نیروی کارشان به توسعه و تولید صنایع کشور کمک می کنند، باید زندگی، جانشان و نسل های آینده شان را برای سود بیشتر سرمایه دارانی قربانی کنند که نمی خواهند ابزاری

گرانتر ولی استاندارد بخرند و یا ابزار فرسوده شان را دور بیاندازند؟ آیا پول

بیشتری در حساب بانکی سرمایه دار، که نقشش در تولید حاشیه ای است و با رانت و روابط خاص به امکانات و سرمایه دست یافته، مهمتر از جان یک نیروی کار فنی است؟ انسان زحمت کشی که حداکثر حقوقش با این کار پرچالش حداکثر ماهی ۶۰۰ هزار تومان است. وقتی بیگاری هایش همراه با شب کاری های دائمی و همیشگی اش را محاسبه کنیم حقوق دریافت او یک حداقل حقوق است و نه چیزی بیشتر. آیا بی قانونی در بازار کار صنعتی و عدم نظارت کارآمد بر اجرای قوانین به قیمت نابودی و تحقیر نیروی کار می تواند کشور را به توسعه صنعتی و همگامی با جهان پیشرفته برساند؟ هر خرد حتما ناقصی می فهمد که چنین روندی جز ویرانی ساختار جامعه دستاوردی دیگر، نخواهد داشت. با تحقیقات و بررسی های علمی متوجه می شویم که هشدارها و اعلام خطرها کاملا سنجیده و به جاست. ولی این به تنهایی کافی است؟ چرا پشتوانه ی اجرایی برای کاربردی کردن این پیشنهادات علمی وجود ندارد؟!

آیا این واقعیت پسندیده است که یک نیروی کار فنی (پرتونگار) برای به دست آوردن حداقلی ناچیز که در ساختار مالی سرمایه، چندرغاز است، و آقازاده ها و کودکانشان آن را حتما به عنوان پول توجیبی شان نمی پذیرند، (ده هزار تومان) جسم و جانش را به پرتو های مرگبار گاما بسپارد؟

ناصر آغاچری ۱۷ آبان ۹۰

۱- تست پرتونگاری از مجموعه تست های غیر مخرب ، یکی از پرکاربردترین و

قدیمی ترین روش ها ، جهت تشخیص عیب های نواحی جوش خطوط انتقال نفت و گاز می باشد. روش های تست غیرمخرب دیگری نیز وجود دارد که از روش های مافوق صوت، جریان گردابی یا مغناطیسی، تشخیص ترک یا نفوذ استفاده می کنند. پرتونگار باید به

وسیله اشعه گاما مرکز جوش بین فلزات را کنترل کند تا میزان عمق جوش و فضای خالی در بین جوش ها مشخص شود.

۲- منبع: سایت رادیواکتیو - مژده اصولی - تنظیم برای تبیان: محسن مرادی

۳- درسنامه ی قواعد کار با پرتو در رادیوگرافی صنعتی وریه ۷ شناسه - INRARP&CP ۰۵

۴- <http://kanoonmodafean1.blogspot.com/۲۰۱۱/۱۲/>

[blog-post.html](http://kanoonmodafean1.blogspot.com/۲۰۱۱/۱۲/)

حادثه کار تنها یک حادثه نیست، روندی است جاری در خانواده

کارگر حادثه دیده

هر روز تعدادی از کارگران به دلیل ایمن نبود محیط کار، و بی توجهی کارفرمایان به استانداردهای لازم برای کار، دچار حوادث کار می شوند، تعدادی از آنان جان خود را از دست داده و تعدادی هم دچار معلولیت هایی می شوند که امکان کار را از آنان می گیرد. هر چند آمار دقیقی از این قربانیان وجود ندارد.

حادثه ی کار یک حادثه نیست که فقط به یک نفر آسیب بزند. تاثیرات این حوادث در زندگی این کارگران بسیار عمیق و طولانی مدت است، آسیب هایی که شاید در بعضی موارد بسیار دردناک تر از خود حادثه باشد، چرا که بعد از این رویداد تبعات آن در زندگی بازماندگان و خانواده ی کارگر حادثه دیده هر لحظه مستمر و جاری خواهد بود.

در نبود تشکل های کارگری مستقل که بتواند از حقوق کارگران حمایت کند، نظارت بر ایمنی کارگاه ها از دستور کار مسوولان خارج است و ماده ۱۴۷ قانون کار نیز مانند سایر موادش به فراموشی سپرده می شود. ماده ای که دولت را موظف کرده است خدمات بهداشتی و درمانی را برای کارگران و کشاورزان مشمول این قانون و خانواده های آنها فراهم کند و کارفرمایان را به بیمه کردن کارگران الزام می کند

اما توان قصور و سودپرستی کارفرمایان و بی توجهی مسوولین سازمان تامین اجتماعی، وزارت کار و... را کارگران حادثه دیده و خانواده های آنان می پردازند.

تشابهات احتمالی نام و ... در این داستا تک تنها یک اتفاق است. یک اتفاق ساده

یک اتفاق ساده

علی یزدانی

خیلی شانس آوردی دختر . دختر به این خوشگلی حیف نیست؟ البته زرنگیت هم مزید بر علت شد تا زنده بمونی. اون وقت تو یه الف بچه ... تو این ماجرا دست کم یه مرگ حتمی بوده ، اگه تصادف نشده بود اون یه مُرده قطعا تو بودی . مثل سگ می کشمت ، حالا استراحت کن ، استراحت کن تا ببینیم چی پیش میاد . خدا بزرگه.

آقای رئیس اجازه می خوام قبل از پرداختن به دفاع از موکلم چند مورد رو به عنوان مقدمه به عرض برسونم. فکر می کنم مواردی رو که بر اساس مستندات یادداشت کرده ام بیش از نصفش رو کار میدانی کردیم و بقیه جمع آوری هم می تونه در تخفیف مجازات موکلم موثر واقع بشه و هم شناخت کار با عدسی ها و آینه ها به دانش آموز یک جور دید فانتزی می ده. یکی از عوامل و علل بزهکاری جوانان مورد توجه دست اندرکاران قرار بگیره تا با آسیب شناسی اجتماعی راه های تکرار بزه رو به صورت علمی سد کنیم. کار خودته یا تو فقط می فروشیش . آقای رئیس به گواهی نمرات امتحانی آفرین دخترم الهی عاقبت به خیر بشی. تقدیرهایی که از طرف مدرسه از این دختر شده ، ایشان یکی از با استعدادترین و خوش فکرتین دانش آموزان باید به فکر ساختن فردایی روشن در تمام مراحل تحصیل بوده ، این که چطور از مدرسه و درس دور میشه و به خلاف رو میاره حاصل یک اتفاق ساده ست . یک اتفاق ساده که ما از کنارش به

راحتی رد می‌شیم بی آن که به عواقب اون فکر کنیم . ببین من ازوناش نیستم که تن لشت رو ببرم خونه واسه ...کشی. بنده برای اثبات تمام عرایض اسناد کپی شده ی ادارات مختلف رو به همراه آوردم و پیوست کرده ام به لایحه ی دفاع از موکلم که تقدیم خواهم کرد . حدود سه سال و هفت ماه پیش پدر متهم خدا بزرگه دخترم تا حالا به دست پدرت نون تو این خونه می اومد حالا در یک حادثه ی ساده از بین میره. درست مثل کپک زدن که یه واکنش شیمیایی ست . همه ی اسناد از گزارش حادثه در محل کار گرفته تا شکایت خانواده ی متهم از کارفرما و شکایت های متعددی که به اداره کار , بیمه و دستگاه قضا شده ضمیمه ی پرونده است . اجازه می خوام امروز چت شده از صبح ...گزارش حادثه رو از روی فرمی که در کارگاه پر شده قرائت کنم. ببین من ازوناش نیستم که... همه ی اون هایی که خلاف می کنن برای خودشون دلیل دارن. حواست به منه یا ... شما مستند به قانون از متهمه دفاع کن این که پدرش در چه سانحه ای مرحوم شده یا مادرش چه کرده نمی تونه دلیل قانونی قانع کننده ای برای قاچاق مواد مخدر باشه. کار من فقط ماده! اونم اصلش. خانم جوان , هر آنی رو بزارن جلوشون نه نمی گن. قاعدتا کشف علت باید در میزان مجازاتی که قاضی محترم برای موکل بنده در نظر می گیره موثر باشه بنابراین تقاضا دارم اجازه بفرمایید بنده مطالبم رو ارائه کنم؛ من هم سعی می کنم اسناد رو خلاصه کرده و با سرعت را بخونم. آخه تا آخر زنگ هم تموم نمیشه پس لطف کنید و از مطول کردن حاشیه پرهیز کنید . و به اصل موضوع که دفاع از موکلتون در ارتباط با اتهام همکاری با قاچاقچیان

و حمل و فروش مواد مخدر هست بپردازید. پول نقد می دم جنس خوب می خوام شیر فهم شد. بله , بله ساعت پنج و پنجاه دقیقه عصر روز یازدهم خرداد هنگامی که اپراتور مربوطه برای بازدید از صحت عمل دستگاه بچینگ در ترکیب کردن مواد روان کننده ی بتون از پلکان متصل به دستگاه بالا می رود من واسه آشغالایی مثل بچه محلای تو نمی برم که به علت پوسیدگی روکش سیم رابط بچینگ و اتصال آن با بدنه ی فولادی دستگاه و مرطوب بودن زمین به دلیل بارش باران , دچار برق گرفتگی می شود و مثل بچه محلای تو... بچه محل های من آقا این جا دادگاه رسیدگی به اتهام متهمه خانم هنگامه مهرکیش . حاضر! هر موضوع دیگه ای غیر از این ربطی به این دادگاه نداره لطفا اگر دفاعیه ای در ارتباط با موضوع دادگاه از موکل خود دارید بیان کنید و در غیر این صورت اجازه بدید دادگاه به کارش ادامه بده. د حرف بزن الدنگ . متهم رو حین حمل هشتصد گرم هروئین با خودرو مجرم سابقه داری که حین تصادف کشته شده اتفاقی دستگیر کرده اند به دلیل جاسازی مواد مخدر در زیر لباس و ناتوانی از جدا کردن آن پس از تصادف شدید در جاده های زیبایی که دیدنش آرزوی هر آدمی ست خود متهم در گناهکار بودن خود مصر است و اتفاقا خواستار اشد مجازات برای خودش و امثال خودش هست اونوقت شما... حالا یا همه ی پول من رو برمی گردونی یا از نماینده دادستانی خواهش می کنم اجازه ای رو که قاضی محترم به بنده داده رو به رسمیت بشناسن و اجازه بدن تا دلایلم رو برای صدور حکمی عادلانه به سمع قاضی محترم دادگاه برسونم . حالا بنال ! لال شدی یا به خاطر این که این

موضوع رسانه ای شده و مورد توجه مردم قرار گرفته ، نباید اقرار یک نوجوان افسرده و قربانی که زنده موندنش رو از بد شانسی خودش ارزیابی می کنه به عنوان تنها دلیل مجرم بودن به محضر دادگاه ارائه بشه ، بنابر این مجددا تمنا می کنم اجازه بدید به هر خر خماری که لااقل یکی از هزاران دلیل بزهکار شدن جوانان و نوجوانان رو که اتفاقا ارتباط کاملا مستقیمی با پرونده داره مورد باز خوانی قرار بگیره . هر خر خماری خیلی زود ازت می گیره و ...اطمینان داشته باشید برای اجرای اشد مجازات این گونه متهمین هرگز وقت کم نخواهید آورد. نظم دادگاه رو رعایت کنید آقا، موضوع خنده داری گفته نشد . چقدر آت و آشغال قاطیش کرده بودی؟ شما هم آقای وکیل لطف کنید و خیلی سریع مقدمه رو تموم کنید و ارتباطش رو با موضوع اتهام موکلتون بفرمایید. اما از حق نگذریم خوب پرداخته بودیش. بله، بله قربان طبق مروری که در همین یک ماه اخیر و به مناسبت همین پرونده به ماجرای حوادث ناشی از نا امن بودن محیط کار داشتم به آمار تکان دهنده ای از حوادث منجر به مرگ و مصدومیت های شدید برخوردیم. ...بینم چیکار داری می کنی مادر قحبه. این حوادث به ویژه در پروژه های بزرگ صنعتی دود می شه میره هوا مثل پالایشگاه ، پتروشیمی ، سد سازی ، راه سازی ، انتقال خطوط برق ، خطوط لوله ی نفت و گاز، معادن ، ساخت تونل و پل ، هر جا باشه حالا دیگه چه فرقی می کنه روتشک نرم یه ماشین دویست میلیونی یا زیر یه پل پیش بغیه لش و لوش ها ساخت برج و مجتمع های مسکونی ، خط تولید اتوموبیل های سواری و ماشین های کشاورزی و معدنی ، مخصوصا در مراحل پرس

قطعات بسیار پر شمار اما به دلیل پراکندگی حوادث و رسیدگی جداگانه به هر کدام از این موارد هرگز مورد توجه مسئولین قرار نمی گیرد و طبعا نسبت به عواقب اجتماعی آن هم بی توجهی می شود. تا مثل اون سگه که وسط بزرگراه دیدی تیکه تیکه بشی. افتاد؟ متاسفانه در بیشتر موارد هم دادگاه های مربوطه با اعلام عدم رعایت ایمنی از طرف پرسنل آسیب دیده , وضع فلاکت باری برای خانواده ی قربانیان کار فراهم می آورند , تقصیر خودشه هم خودش رو نابود کرد هم برای ما درد سر ساز شد به این معنی که وقتی قربانی مقصر اعلام می شود دیه ای هم به خانواده ی مقتولین تعلق نمی گیرد که بتوانند به نوعی امور زندگی خود را پس از نان آور شهیدشان به سامان برسانند. من خودم یه عمر گنجیشک رنگ کردم و جای قناری فروختم حاج آقا اعتراض دارم . اجازه ندید لفظ مقدس شهید رو برای هر آدم بی سر و پایی به کار ببرن . ضمن این که تصور می کنم این آقا داره با صغرا کبرا چیدن اساس قانون و مقررات رو مورد سوال قرار میده و گرنه اول پولت می کنم. آقای وکیل انتظار از شما استفاده حقوقی از کلمه است , اگه مواد اصلی رو تو ...ت هم قایم کرد باشی در میارم یا خودت مثل بچه آدم بهم میدی بنابر این کلمات خودتون رو با دقت انتخاب کنید تا موجب سوء تفاهم نشه و ضمنا به موضوع اتهام برگردید. وظیفه این دادگاه رسیدگی به حوادث و سوانح کار نیست متهم این دادگاه در ارتباط با مسایل نا امنی و حوادث کار محاکمه نمیشه بلکه به دلیل حمل و فروش مواد مخدره که این جاست. جناب قاضی وقتی اعلام میشه عرق کارگر مثل خون شهیده ... آقا کافیه دیگه... بعد هم در رو وا می کنم

و با لگد پرت می کنم تو جاده. بله قربان چشم , خلاصه می کنم و به این دختر قربانی می پردازم , به این متهم که ماه ها و سال ها به هر دری زده تا بتونه با دریافت دیه ی پدرش که قانونا باید توسط کارفرما پرداخت بشه , زندگی برادر کوچک و مادر از پا افتاده اش رو سامان بده. گرچه دو هفته ی پیش بالاخره دوندگی های او و بقیه ی دلسوزانش نتیجه داد و موفق شدند مبلغی به عنوان دیه بگیرند, آن هم به صورت قسطی اما در تمام این مدت , که بیش از سه سال طول کشید با این عشوه خرکی نمی تونی خرم کنی. این خانواده باید اجاره ی سقفی بر بالای سر را می پرداخت , باید خوراکی برای زنده موندن تهیه می کرد باید لباسی برای پوشیدن می داشتند و... این دختر با قربانی کردن خودش جای خالی قانون رو در حمایت از خانواده اش پر کرد و در این مدت ...سوارت نکردم که باهات حال کنم بسه دیگه آقا, بسه دیگه! هر چه ما خویشتن داری می کنیم ... پدرش رو که تا حد شهید بالا بردی لابد خودش رو هم با این وضع می خواهی قدیسه معرفی کنی بسه دیگه آقا , بسه ...نمی تونی آشغالی رو که به جای مواد به من انداختی لاپوشونی کنی. نه آقای قاضی قدیس نیستم من یه دختر بدم , بد. آقای وکیل شما هم از من دفاع نکنید من یه دختر فاسد هستم خیلی فاسد ,خیلی خیلی فاسد. آقای قاضی لطف کنید زود تر حکم جهنم رفتن من رو بنویسید دیگه خسته شدم , خسته شدم از این همه گوش کن عوضی! دیگه خسته شدم , خسته شدم , خسته , خسته ساکت آقا ساکت باش عکس نگیر آقا جان با شما هستم عکس نگیر دادگاه برای انجام فریضه نماز تعطیل میشه ادامه دادگاه

کارخانه به دلیل قرار گرفتن در لیست اخراج کارخانه مزدا تهران، مهدی سیف الدینی، اصابت جک معدن زغال سنگ شهرستان زرند، سید مرتضی موسوی نژاد و عبدالنور بنی سعید و محمد حمیدی وز کشته شدگان پتروشیمی بندر امام...

از یاد نبریم تمام کشته شدگان حوادث کار گمنامی را که در خبرها

تنها به عنوان "یک کارگر" معرفی شده اند.

با امید به روزی که هیچ کارگری در حین حوادث کار جان خود را از دست

ندهد.

<http://kanoonmodafean.blogspot.com>

Email: kanoon.m.h.kargar@gmail.com